

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
Вересень 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МЕДІАПСИХОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
освітнього рівня	перший (бакалаврський)
освітньої програми	021.00.01 Ведучий телевізійних програм

Київ — 2022

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства
Протокол від 10 серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми Ведучий телевізійних програм
_____._____.2022 р.

Гарант освітньої програми _____ (А. Л. Лісневська)

Робочу програму перевірено
_____._____.2022 р.

Заступник декана _____ (С. І. Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіапсихологія

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	5/150
Курс	2
Семестр	3, 4
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, зокрема:	150
Аудиторні	70
Модульний контроль	10
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	40
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у студентів системи знань щодо особливостей медіа виробництва та медіа впливу, виявлення психологічних закономірностей поведінки людини в полікультурних медіапросторах, психологічних феноменів і механізмів сприйняття особистістю інформації, процесів формування і функціонування медіа компетентності особистості.

Завдання:

- сформувані у студентів наукові уявлення про медіапсихологію, її принципи, напрями досліджень;
- створити у студентів цілісне уявлення про системи масмедіа;
- проаналізувати соціально-психологічні проблеми медіакультури;
- ознайомити студентів із основними методами дослідження ефектів масмедіа;
- розкрити психологічні основи медіавиробництва і медіаспоживання.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни «Медіапсихологія» під час лекційних, семінарських, практичних занять і самостійної роботи студенти набувають таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності

- ЗК-1** Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК-2** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-4** Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК-6 Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК-8 Здатність працювати у команді.

ЗК-9 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-13 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-14 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-15 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-16 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-17 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про мистецтво і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовуючи різні форми та види рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

ФК-2 Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК-3 Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

ФК-5 Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК-9 Здатність здійснювати ділову комунікацію.

ФК-10 Здатність здійснювати редакторсько-сценарну/ продюсерську діяльність у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК-11 Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуальної культури.

ФК-13 Здатність здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуальної культури, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК-14 Здатність відстежувати перспективні зміни в сфері аудіовізуального мистецтва, використовуючи оригінальні іншомовні джерела.

ФК-16 Здатність формувати систему взаємодії в соціальних медіа та відеохостингах, використовуючи сучасні цифрові комунікаційні інструменти, будувати взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами аудіовізуального ринку.

ФК-17 Усвідомлення етичних та правових норм професійної діяльності.

ФК-18 Здатність знаходити оптимальні рішення відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та психологічних характеристик учасників міжособистісної та масової комунікації.

ФК-19 Усвідомлення психологічних умов та наслідків комунікаційного впливу на аудиторію авторського аудіовізуального твору.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН-1 Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної/ продюсерської/ режисерської/ операторської/ звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні аудіовізуальних творів.

РН-5 Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

РН-6 Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

РН-8 Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

РН-10 Оформлювати виробничу документацію.

РН-11 Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливостей роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.

РН-18 Приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і способів прийняття рішень.

РН-19 Усвідомлювати колективну природу аудіовізуального твору, здійснювати ефективний тайм-менеджмент з виконавцями від задуму до практичної його реалізації та поширення в інтернет-середовищі.

РН-20 Розуміти можливості та специфіку цифрових комунікаційних інструментів соціальних мереж, орієнтуватися в трендах візуальних образів, відповідно психологічних особливостей цільової аудиторії.

РН-21 Володіти навичками візуальної комунікації, вміти поєднувати візуальні, текстуальні та аудіовізуальні контенти.

РН-23 Знати, розуміти й використовувати правові та етичні норми у своїй професійній діяльності.

РН-24 Виявляти високий рівень психологічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, здатності до самоаналізу.

РН-25 Вміти оцінити співрозмовника на основі здобутих знань для досягнення комунікативної мети.

РН-26 Використання результатів сучасних психологічних досліджень типових вікових, гендерних, етнонаціональних характеристик цільової аудиторії, застосування отриманих знань під час творення авторського аудіовізуального продукту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна				Самостійна робота	Семестровий контроль
			Лекції	Семінари	Практичні	Модульний контроль		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіапсихології								
1.	Медіапсихологія як галузь психологічного знання	10	2	2	2	-	4	-
2.	Історія становлення і розвитку масмедіа	8	2	-	2	-	4	-
3.	Методи дослідження в медіапсихології	8	2	2	2	-	2	-
4.	Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії	8	2	-	2	2	2	-
5.	Психологічні закономірності медіасприймання і медіавпливу	10	2	2	2	2	2	-
6.	Масмедіа і культура	8	2		2	-	4	-
Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі								
7.	Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ	6	2	-	2	-	2	-
8.	Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини	10	2	2	2	2	2	-
9.	Медіасоціалізація та її вікові норми	8	2	-	2	-	4	-
10.	Медіаімунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі	10	2	2	2	2	2	-
11.	Особливості агресивності медіасередовища	6	2	-	2	-	2	-
Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту								
12.	Психологічні ефекти масмедіа	8	2	-	2	-	4	-
13.	Психологічний аналіз медіадискурсу	10	2	2	2	-	4	-
14.	Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації	10	2	2	2	2	2	-
	Підготовка до контрольних заходів	30	-	-	-	-	-	30
	<i>Разом</i>	150	28	14	28	10	40	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

Предмет, завдання, категорії, принципи медіапсихології. Базові поняття. Завдання медіапсихологічних досліджень. Взаємозв'язок медіапсихології з іншими науками. Передумови виникнення медіа психології. Сучасний стан медіапсихологічних досліджень.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (2 год.)

Масмедіа як психологічний феномен. Класифікація засобів масової інформації. Історія розвитку масмедіа. Теорії масової комунікації.

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

Підходи до дослідження масмедіа (загальнопсихологічний, соціально-психологічний, соціологічний). Методи дослідження масових комунікацій. Медіаметрія. Рейтинг. Опитування. Інтерв'ю. Розмова. Тест. Контент-аналіз. Дискурс-аналіз. Метод фокусування груп.

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

Психологічні особливості медіакомунікації як складової соціальної системи. Комунікативний процес, його структура. Засоби масової комунікації. Типологія ЗМК. Моделі комунікації.

Тема 5. Психологічні закономірності медіасприймання і медіавпливу (2 год.)

Сутність і особливості сприймання. Психологічні механізми медіасприймання (ідентифікація, емпатія, егоцентризм, рефлексія, стереотипізація, каузальна атрибуція). Ефекти соціальної перцепції (ефект пріоритету, новизни, первинності, поблажливості). Медіавплив. Види медіа впливу.

Тема 6. Масмедіа і культура (2 год.)

Культура як психологічна феномен. Процеси глобалізації та культура. Культурний обмін. Міжкультурна комунікація. Мультимедіа як феномен культури. Особливості взаємодії масмедіа та культури. Функції масмедіа.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБИСТІСТЬ У МЕДІАПРОСТОРИ

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

Людина як об'єкт медіапсихології. Особливості медіапростору. Особистість в медіапросторі. Медіасоціалізація. Свідоме та несвідоме – психологічні чинники сприймання інформації. Світ як симулякр.

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг. Принципи психологічного впливу. Проблема медіасоціалізації в умовах агресивного медіа середовища (медіанасильство, сексуалізація).

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (2 год.)

Вікові особливості взаємодії дитини з медіа. Ризики для дітей до 6-7 років. Ризики для дітей до 9-10 років. Ризики для дітей до 12 років. Ризики для дітей до 16 років. Кіквейзер. Вплив медіа на інтелектуальний, емоційний і вольовий розвиток особистості.

Тема 10. Медіаіунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

Компетентність, компетентнісний підхід. Медіакомпетентність як результат медіаутворення та властивість особистості. Структура і критерії медіакомпетентності. Сутність і характеристика медіаосвіти. Поняття медіаграмотності, медіаіунітету.

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

Проблема насильства у медіасередовищі Види медіанасильства. Особливості впливу сцен насильства на поведінку особистості. Психологічні наслідки сприймання сцен агресії та насильства в ЗМК. Типи агресивних медіатекстів. Кубербулінг як форма агресивності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МЕДІАКОНТЕНТУ

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (2 год.)

Види ефектів масової комунікації. Моделі ефектів. Сфери досліджень ефектів медіа. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

Психологічна експертиза медіадискурсу: мета, завдання, загальна процедура проведення, умови ефективності. Методологія дослідження медіа дискурсу. Психологічні методи дослідження медіадискурсу (контент-аналіз, інвент-аналіз, метод когнітивного картування, дискурс-аналіз, інтент-аналіз, медіапортрет, метаналіз, аналіз кінофільмів).

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

Психологічні особливості новинного медіаконтенту. Причини викривлення інформації, яка подається в програмах новин. Характер психологічного дії реклами. Рекламні ефекти. Форми психологічного впливу в рекламі. Розробка рекламного повідомлення. Розважальний контент сучасного телебачення.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	5	5	3	3
Відвідування практичних занять	1	6	6	5	5	3	3
Робота на практичному занятті	10	6	60	5	50	3	30
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	5	25	3	15
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50	1	25
<i>Разом</i>		32	185	26	157	17	98
Максимальна кількість балів: 440							
Розрахунок коефіцієнта: $440 : 60 = 7,33$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіапсихології

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (4 год.)

1. Предмет, завдання, категорії, принципи медіапсихології.
2. Взаємозв'язок медіапсихології з іншими науками.
3. Передумови виникнення медіапсихології.
4. Сучасний стан медіапсихологічних досліджень.

Завдання

1. Порівняти поняття: «психологія як наука» та «медіа».

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді доповіді обсягом до 2 сторінок.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (4 год.)

1. Масмедіа як психологічний феномен.
2. Класифікація засобів масової інформації.
3. Історія розвитку масмедіа
4. Теорії масової комунікації.

Завдання

1. Дати характеристику різних видів медіа.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді порівняльної таблиці.

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

1. Підходи до дослідження масмедіа.
2. Методи дослідження масових комунікацій.

Завдання

1. Охарактеризувати підходи до дослідження мас-медіа.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді доповіді обсягом до 2 сторінок.

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

1. Психологічні особливості медіакомунікації як складової соціальної системи.
2. Комунікативний процес, його структура.
3. Засоби масової комунікації.
4. Моделі комунікації.

Завдання

1. Схарактеризувати теорії взаємодії засобів масових комунікацій та аудиторії.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді доповіді обсягом до 2 сторінок.

Тема 5. Психологічні закономірності медіасприйняття і медіавпливу (2 год.)

1. Психологічні механізми медіасприймання.
2. Медіавплив. Види медіа впливу.

Завдання

1. Перерахувати і розкрити зміст психологічних методів впливу мас-медіа на аудиторію.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді порівняльної таблиці.

Тема 6. Масмедіа і культура (4 год.)

1. Культура як психологічний феномен.
2. Мультимедіа як явище культури.
3. Масмедіа та культура: ефекти взаємодії.

Завдання

1. Охарактеризувати взаємозв'язок культури і мас-медіа.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді доповіді обсягом до 2 сторінок.

Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі.

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

1. Особистість в медіапросторі.

2. Свідоме та несвідоме – психологічні чинники сприймання інформації.

3. Світ як симулякр.

Завдання

1. Визначити взаємозв'язки між соціально-психологічними характеристиками особистості і типом медіакомунікативної поведінки.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді есе обсягом до 2 сторінок.

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

1. Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг.

2. Проблема медіасоціалізації в умовах агресивного медіа середовища (медіанасильство, сексуалізація).

Завдання

1. Проаналізувати взаємозв'язок цінностей особистості з мотивами звернення до мас-медіа.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді доповіді обсягом до 2 сторінок.

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (4 год.)

1. Особливості сприймання медіапродукції дітьми.

2. Вплив медіа на інтелектуальний, емоційний і вольовий розвиток особистості.

Завдання

1. Визначити зміст поняття «віртуальна реальність».

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді тез обсягом до 2 сторінок.

Тема 10. Медіаімунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

1. Медіакомпетентність як результат медіаутворення та властивість особистості.

2. Структура і критерії медіакомпетентності.

3. Сутність і характеристика медіаосвіти. Поняття медіаграмотності, медіаімунітета.

Завдання

1. Розкрити зміст понять «інформаційно-психологічна безпека особистості», «медіаімунітет», «інформаційний менталітет».

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді порівняльної таблиці.

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

1. Проблема насильства у медіасередовищі

2. Особливості впливу сцен насильства на поведінку особистості.

3. Кубербулінг як форма агресивності.

Завдання

1. Розкрити причини, фактори ризику розвитку медіаадиктивних форм поведінки.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді есе обсягом до 2 сторінок.

Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (4 год.)

1. Види ефектів масової комунікації.

2. Моделі ефектів.

3. Сфери досліджень ефектів медіа.

4. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Завдання

1. Розкрити зміст психологічних методів впливу масмедіа на аудиторію.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді порівняльної таблиці.

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (4 год.)

1. Психологічна експертиза медіадискурсу: мета, завдання, особливості проведення.

2. Психологічні методи дослідження медіадискурсу.

Завдання

1. Провести психологічний аналіз одного художнього фільму. Критерії оцінювання

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у протоколу психологічного аналізу медіаконтенту.

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

1. Психологічні особливості новинного медіаконтенту.

2. Характер психологічного дії реклами.

3. Розважальний контент сучасного телебачення

Завдання

1. Схарактеризувати найпоширеніші психотехнології в рекламі.

Вимоги до завдання

Матеріал завдання оформити у вигляді статті обсягом до 2 сторінок.

Критерії оцінювання матеріалів самостійних робіт:

1. обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу - 1 бал;

2. здатність аналізувати поданий матеріал - 1 бал;

3. аргументованість поданого матеріалу - 1 бал;

4. самостійність і оригінальність підходу до виконання завдання - 1 бал;
 5. креативність - 1 бал.
 Максимальна оцінка – 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Пройдіть тест, складений на основі матеріалів тем дисципліни:

Приклад запитань:

1. Медіапсихологія - це наука про...

а) журналістику як соціальний інститут загалом;

б) форми і методи маніпуляції особистістю;

в) форми здійснення нелокальних психічних процесів у просторі масової комунікації;

г) психологічну експериментологію.

Вимоги до проходження тесту:

1. Обрати одну правильну відповідь.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із дисципліни здійснюється відповідно до робочого навчального плану у формі екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу. До екзамену допускаються ті студенти, які відвідували лекційні, семінарські, практичні заняття, писали модульні контрольні роботи, виконували самостійну роботу і мають у сукупності за всі види діяльності та врахування коефіцієнту не менше 35 балів. Екзамен складається з 20 тестових завдань (кожне з яких оцінюється максимально в 1 бал) та 1 відкрите питання (максимальна кількість – 20 балів), всього максимальна кількість балів за іспит-40. Банк питань розміщено в ЕНК.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Медіапсихологія як нова галузь психологічних досліджень.
2. Медіапсихологія у системі міждисциплінарних досліджень.
3. Сучасний стан і перспективні напрямки досліджень у медіапсихології.
4. Основні категорії медіапсихології.
5. Медіареальність як психологічний феномен.
6. Психологічні проблеми медіакультури як нової соціальної реальності.
7. Основні методи досліджень у медіапсихології.
8. Психологічні моделі функціонування ЗМІ.
9. Проблеми сприйняття у медіапросторі.
10. Особливості новинного медіаконтенту.
11. Проблема суб'єкта та об'єкта медіапростору.
12. Соціально-психологічні особливості різних груп аудиторії ЗМІ.
13. Психологічні методи впливу мас-медіа на аудиторію.
14. Теорії впливу ЗМІ на аудиторію.
15. Ефекти впливу мас-медіа на особистість.
16. Вплив ЗМІ на емоційний розвиток особистості.
17. ЗМІ як джерело агресії та насильства. Феномен медіальної агресії.
18. Вплив ЗМІ на когнітивний розвиток дітей та підлітків.
19. Дослідження впливу мас-медіа, Інтернету та соціальних мереж на дітей.
20. Психологічні особливості Інтернет-культури.
21. Адиктивні феномени у віртуальному просторі.
22. Кібербулінг як психологічний феномен та його наслідки.
23. Психологічний вплив реклами на особистість.
24. Масмедіа як інструмент маніпуляції.
25. Свідоме та несвідоме особистості у медіапросторі.
26. Проблеми інформаційної безпеки ЗМІ.
27. Структура та критерії медіакомпетентності.
28. Медіаосвіта і проблема інформаційно-психологічної безпеки особистості.
29. Методи формування медіакомпетентності.
30. Медіаіунітет, його особливості.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Медіапсихологія»

(денна форма)

Разом: 180 год., лекційні заняття – 28 год., практичні заняття – 28 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 10 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II					Змістовий модуль III			
Назва модуля	Теоретичні основи медіапсихології						Особистість у медіапросторі					Психологічний аналіз медіаконтенту			
Теми лекційних занять	Медіапсихологія як галузь психологічного знання	Історія становлення і розвитку масмедіа	Методи дослідження в медіапсихології	Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й людини	Психологічні закономірності медіа сприймання і медіавпливу	Масмедіа і культура	Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ	Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини	Медіасоціалізація та її норми	Медіамунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі	Особливості агресивності в медіасередовищі	Психологічні ефекти масмедіа	Психологічний аналіз медіадискурсу	Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації	
Семінарські заняття	11	-	11	-	11	-	-	11	-	11	-	-	11	11	
Практичні заняття	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Види поточного контролю				Модульний контроль на робота 1(25 балів)	Модульний контроль на робота 1(25 балів)			Модульний контроль на робота 1(25 балів)		Модульний контроль на робота 1(25 балів)				Модульний контроль на робота 1(25 балів)	
Підсумковий контроль	Екзамен														

$$K = 440 : 60 = 7,33$$

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Бутиріна М. В. Медіапсихологія: до питання формування навчальної дисципліни. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2012. №4. С. 85-90.
2. Вітюк Н.Р. Медіапсихологія: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психологія». Івано-Франківськ, 2017. 112 с.
3. Жарков Я.М., Дзюба М.Т., Замаруєва І.В. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави: Підручник. К., 2008. 274 с.
4. Зражевська Н.І. Масова комунікація і культура : Лекції. Черкаси, 2006. 172 с.
5. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ, 2012. 352 с.
6. Іванова В. Публіцистика. Масова комунікація: медіа енциклопедія. К., 2007. 778 с.
7. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник. К., 2010. 258 с.
8. Кириченко В. В. Основи медіапсихології: методичні рекомендації. Житомир, 2015. 25 с.
9. Кириченко В.В. Психологія інформаційної діяльності: навчальний посібник. Житомир, 2014. 146 с.
10. Козак О. В. Україномовний рекламний медіадискурс (лінгвопрагматичний аспект). Вінниця, 2021. 83 с.
11. Кулик В. Дискурс українських медіа. К., 2010. 655 с.
12. Лігачова Н., Черненко С., Іванов В., Дацюк С. Маніпуляції на ТБ. К., 2003. 190 с.
13. Лісневська А.О. Психологія масової комунікації: навчальний посібник для студентів. Чернігів, 2012. 120 с.
14. Медіакомпетентність фахівця: колективна монографія / Онкович Г. В., Горун Ю. М., Кравчук В. О., Литвин Н. О., Костюхіна І. В., Нагорна К. А., за ред. Г. В. Онкович. К. : Логос 2013. –287 с.
15. Найдьонова Л.А. Медіапсихологія. Основи рефлексивного підходу : Підручник. Кіровоград, 2015. 244 с.
16. Найдьонова Л. А. Кібер-булінг підлітків (віртуальний терор) як новітній феномен інформаційної доби : теоретико-методичні засади подолання і профілактики. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. №8. С. 10–18.
17. Нариси української популярної культури. О. Гриценко, М. Стріха, В. Солодовник, Є. Кононенко, О. Різник. К., 1998. 760 с.
18. Різун В. В. Маса : Тексти лекцій. К., 2003. 118 с.
19. Скрипник Г. Стратегії дослідження екранних медіа. К., 2013. 356 с.
20. Субашкевич І. Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді : монографія. Львів, 2019. 249 с.
21. Субашкевич І. Р. Формування ціннісно-сислової сфери студентів педагогічних спеціальностей медіапсихологічними технологіями. Львів, 2016. 59 с.

Додаткові:

1. Данько Ю. А. Феномен тролінгу як форма комунікативної інтернетвзаємодії : політичний аспект. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2015. № 2 (25).
2. Дзюба Д. Функціонування жанру ток-шоу в системі таблоїдного телебачення. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*. 2011. Вип. 11. С. 348-353.
3. Довідник. Журналістика та медіа: Енциклопедія / З. Вайшенберг, Б.Пьорксен Г. Й. Кляйнштойбер,. К., 2005. 529 с.
4. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ, 2012. 352 с.
5. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика. К., 2008. 224 с.
6. Корнеєв В. М. Підходи до вивчення прихованого текстового впливу. *Вісн. Київ. ун-ту. Журналістики*. 2001. Вип. 9. С. 75-79.
7. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід; за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. К., 2009. 440 с.
8. Найдьонова Л. А. Вплив медіа на розвиток особистості. *Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник за ред. В. В. Різуна*. К., 2012. С. 237-282.
9. Петрунько О.В. Діти і медіа:соціалізація в агресивному медіа середовищі. Ніжин, 2011. С.164-187.
10. Підгірна І. С. Індивідуальні стилі медіакомунікації підлітків. *Наукові студії із соціальної та політичної психології : Збірник статей*. К., 2015. С. 269-280.
11. Сучасний медіаменеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси / В. Іванова, Н. Ланге. К., 2008. 300 с.
12. Український енциклопедичний кінословник. Т. 1. Основні терміни та поняття / С. Д. Безклубенко; О. Г. Рутковський. Вінниця, 2006. 500 с.
13. Шугаєв А. В. Імідж ООН у сучасному англomовному медіа-дискурсі: когнітивно-прагматичний аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2018. 20 с.

Завдання для практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

План.

1. Предмет, завдання, категорії, принципи медіапсихології.
2. Взаємозв'язок медіапсихології з іншими науками.
3. Розвиток і становлення зарубіжних і вітчизняних досліджень в галузі медіакомунікацій.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (2 год.)

План.

1. Історія емпіричних досліджень засобів масової інформації.
2. Соціально-психологічна функція засобів масової інформації в сучасному суспільстві.
3. Роль ЗМІ в соціальному конструюванні реальності.

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

План.

1. Методи дослідження масових комунікацій.
2. Контент-аналіз.
3. Групові обговорення.

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

План.

1. Функції медіакомунікації.
2. Медіасередовище
3. Канали масмедіа.

Тема 5. Психологічні закономірності медіасприймання і медіавпливу (2 год.)

План.

1. Сутність і особливості медіасприймання.
2. Психологічні механізми медіасприймання.
3. Види медіа впливу.

Тема 6. Масмедіа і культура (2 год.)

План.

1. Мультимедіа як феномен культури, засіб комунікацій та культурного обміну.
2. Соціально-психологічні функції мас-медіа в сучасній культурі та сучасні тенденції розвитку масових комунікацій.
3. Культурна самоідентифікація особистості у сучасному медіапросторі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБИСТІСТЬ У МЕДІАПРОСТОРИ

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

План.

1. Людина як об'єкт медіапсихології.
2. Роль несвідомого у сприйманні інформації.

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

План.

1. Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини.
2. Маніпулятизація медіапростору.
3. Вплив масмедіа на когнітивний та емоційний розвиток особистості.

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (2 год.)

План.

1. Вікові особливості взаємодії дитини з медіа.
2. Функції, типологія ефектів впливу Інтернету.
3. Вплив медіа на інтелектуальний, емоційний і вольовий розвиток особистості.

Тема 10. Медіакомпетентність як умова ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

План.

1. Сутність, особливості медіакомпетентності.
2. Структура і критерії медіакомпетентності.
3. Аналіз програм формування медіакомпетентності особистості.

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

План.

1. Класифікація медіа-насильства на основі вікової психології.
2. Типи агресивних медіатекстів.
3. Цькування як форма агресивності. Кіберцькування (кібербулінг).

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ
МЕДІАКОНТЕНТУ**

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (2 год.)

План.

1. Типологія ефектів масової комунікації.
2. Види впливу інформаційного повідомлення на групи реципієнтів.
3. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

План.

1. Психологічна експертиза медіа дискурсу.
2. Психологічні методи дослідження медіа дискурсу

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

План.

1. Психологічні особливості новинного медіаконтенту.
2. Форми психологічного впливу в рекламі.
3. Розважальний контент сучасного телебачення.

Завдання для семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

- 1.Завдання, напрями медіапсихологічних досліджень.
- 2.Зарубіжні та вітчизняні представники медіапсихології та їх внесок у розвиток галузі.
- 3.Сучасний стан медіапсихологічних досліджень.

Тема 2. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

1. Методи дослідження масових комунікацій.
2. Медіаметрія. Рейтинг. Опитування. Інтерв'ю.
3. Розмова. Тести. Контент-аналіз. Щоденникові записи.
4. TV-метрія. Дискурс-аналіз. Мета-аналіз.

Тема 3. Психологічні закономірності медіасприймання і медіавпливу (2 год.)

1. Навіювання, зараження, наслідування й переконання.
2. Соціальна перцепція. Її закономірності.
3. Психологічні механізми медіасприймання.

Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі

Тема 4. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

1. Моделювання і культивування, фреймінг і праймінг.
2. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси (меми).
3. Соціалізація дитини в умовах агресивного медіасередовища (медіанасильство, сексуалізація, агресивний шум).

Тема 5. Медіаіммунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

1. Медіакомунікативна компетентність, медіаграмотність, медіаосвіченість, медіазахисненість: співвідношення понять.
2. Поняття «медіаіммунітет».
3. Роль культурно-психологічної компетентності у процесі здійснення медіакомунікативної взаємодії.

Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту

Тема 6. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

1. Технологія експертизи друкованої медіапродукції.
2. Психологічна експертиза аудіальної медіапродукції.
3. Технологія експертизи телевізійної медіапродукції.

Тема 7. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

1. Новинний медіаконтекст.
2. Самоідентифікація глядачів і примірка ролей.
3. Реклама як інструмент маніпуляції.